

Naar welke school?

Over de overgang van een voorschoolse voorziening naar een school

Inleiding

Voor de meeste kinderen is de overgang van een voorschoolse voorziening als een peuterspeelzaal of een kinderdagverblijf naar de basisschool niet zo'n probleem. De eerste schooldag blijft natuurlijk altijd wel spannend voor het kind, maar ook voor de ouders, gelukkig gaat het meestal wel goed.

Dat geldt voor de meeste kinderen, maar niet voor alle kinderen. Voor een kleine groep kinderen vraagt de gang naar de school meer aandacht en zorg, want we willen natuurlijk allemaal dat het kind direct op een voor hem goede plek terecht komt.

De ouders maken in principe de keuze voor een basisschool waar zij en hun kind zich het beste thuis zullen voelen. Maar soms is er wat extra's nodig en is het de vraag of de school van keuze dat ook kan bieden. Deze vraag kan niet alleen bij de ouders spelen, maar ook bij de medewerkers van de peuterspeelzalen (PSZ) en kinderdagverblijven (KDV), bij anderen bij het kind betrokken professionals zoals de GGD en CJG en bij de scholen waar het kind in eerste instantie wordt aangemeld. Dit geldt zeker voor die kinderen die op een specialistische vorm van voorschoolse voorziening zitten, zoals een MKD. Voor deze groep is een soepele overgang naar een school niet altijd een vanzelfsprekendheid.

We constateren dat er bij veel betrokkenen behoefte is aan een goede, professionele en onafhankelijke vorm van ondersteuning en begeleiding om tot een goede keuze voor een school te komen voor die kinderen die (wellicht) extra zorg en ondersteuning nodig hebben. Het werkverband van Passend Onderwijs in deze regio, Stromenland, heeft dit geconstateerd en besloten om het keuze- en plaatsingsproces van deze kinderen actief te ondersteunen. Zowel ouders, als medewerkers van voorschoolse (specialistische) voorzieningen en andere professionals die bij het kind betrokken zijn, kunnen een beroep doen op deze vorm van ondersteuning. Dat geldt ook voor scholen die kinderen aangemeld krijgen waarbij zij zich de vraag stellen of zij die kinderen wel de ondersteuning kunnen bieden die deze kinderen nodig hebben. Omdat het werkverband Stromenland nogal groot is en een groot gebied betreft, wordt de ondersteuning bij het proces van keuze en plaatsing verzorgd vanuit kleinere verbanden, de platforms Passend Onderwijs, die samen het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Stromenland vormen (SWV 2507). Binnen elk platform is er een medewerker beschikbaar die deze vorm van ondersteuning kan bieden. De contactgegevens staan verderop vermeld. Of je daar een beroep op wilt doen, is in eerste instantie aan degenen die bij het kind zijn betrokken. In het vervolg van deze brief worden verschillende situaties beschreven. Zo kunnen betrokkenen, bij voorkeur in samenspraak en in onderling overleg, bepalen of inschakeling van het platform gewenst of nodig is.

De situaties beschreven

Situatie 1: reguliere PSZ of KDV, geen reden tot extra zorg

Als het kind een reguliere voorschoolse voorziening bezoekt zoals een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf en alle betrokkenen vinden dat het kind naar een gewone reguliere basisschool kan, is er geen reden om het platform in te schakelen. Als er sprake is van bepaalde aandachtspunten in de omgang met het kind is het verstandig om dat te bespreken met de school waar het kind wordt aangemeld en ingeschreven. Een goede overdracht en goede afspraken met ouders volstaan dan. Is er twijfel over of dit wel een juiste typering is van de situatie, dan is er sprake van situatie 2.

Situatie 2: reguliere PSZ of KDV, twijfel of extra zorg nodig is

Als het kind een reguliere voorschoolse voorziening bezoekt zoals een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf en één of meerdere betrokkenen vinden dat het kind wellicht toch extra ondersteuning nodig heeft op de basisschool, kan contact gelegd worden met het platform. In overleg met de platformmedewerker wordt dan besproken en bepaald of ondersteuning vanuit het platform zinvol is. Soms is een telefoontje al voldoende om helderheid te bieden, maar waar nodig kan er meer ondersteuning geboden worden vanuit het platform. Dit initiatief kan uitgaan van ouders of in overleg met ouders wordt afgesproken wie het contact legt met het platform. Als duidelijk is dat er wellicht meer zorg nodig is om de overgang naar school te maken, stellen we het op prijs dat het platform tijdig benaderd wordt. Als dat zes maanden voordat het kind naar school gaat gebeurt, is er voldoende tijd om er rustig naar te kijken en in goed overleg met alle betrokkenen tot een vervolg te komen. Het kan dan zijn dat er bij nader inzien toch sprake is van situatie 1. Het kan ook zijn dat de conclusie is dat er sprake is van situatie 3, zie hieronder.

Situatie 3: reguliere PSZ of KDV, extra zorg is nodig

Als het kind een reguliere voorschoolse voorziening bezoekt zoals een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf en één of meerdere betrokkenen vinden dat het kind extra ondersteuning op de basisschool nodig heeft of men denkt dat instroom op een reguliere basisschool op dit moment niet haalbaar is, is het zeer aan te bevelen tijdig contact op te nemen met het platform. Graag ten minste zes maanden voordat het kind 4 jaar wordt en naar een school gaat. Dat blijkt in de praktijk niet altijd haalbaar, maar we hopen dat er zo snel mogelijk contact gelegd wordt met het platform als duidelijk is dat extra zorg of een specialistische vorm van onderwijs nodig zal zijn. In overleg met de platformmedewerker wordt dan besproken en bepaald welke ondersteuning vanuit het platform zinvol is. Dit initiatief kan uitgaan van ouders of in overleg met ouders wordt afgesproken wie het contact legt met het platform. Ook medewerkers vanuit andere betrokken instanties als GGD, CJG e.d. kunnen dan contact opnemen met het platform. Ouders worden actief bij het proces betrokken.

Veelal is het nodig dat vanuit het platform het betreffende kind wordt geobserveerd binnen de PSZ of KDV. Van daaruit worden vervolgstappen met alle betrokkenen afgesproken. De conclusies en consequenties kunnen de volgende vormen aan nemen:

- Plaatsing op een reguliere basisschool, die in staat en bereid is om de extra ondersteuning die het kind nodig heeft te leveren. Daarbij kan de school vanuit het platform ondersteund worden door het leveren van preventieve zorg of door een arrangement af te geven.
- Plaatsing op een reguliere basisschool blijkt geen goede optie. In overleg met direct bij het kind betrokkenen wordt gekeken of een vorm van Speciaal Basisonderwijs of Speciaal Onderwijs een betere optie is. Als alle betrokkenen van mening zijn dat een specialistische vorm van onderwijs op dit moment de beste keuze is, dan moet er een aanvraag voor een toelaatbaarheidsverklaring voor het speciaal onderwijs of het speciaal basisonderwijs ingediend worden. Vanuit het platform wordt dit proces verder ondersteund, naar ouders en naar de aanvragende school.

Situatie 4: kind bezoekt geen (specialistische) voorschoolse voorziening en wordt gemeld bij reguliere basisschool; extra zorg lijkt nodig

Soms hebben basisscholen te maken met een aanmelding van een kind dat geen (specialistische) voorschoolse voorziening bezoekt, waarbij zij zich afvragen of zij wel de beste school zijn voor het kind. Dat wil zeggen dat zij zich afvragen of zij voldoende in staat zijn om de ondersteuning te bieden die het kind nodig heeft. In al deze gevallen vragen we de ib'ers om direct contact op te nemen met het platform. In onderling overleg en in afstemming en samenspraak met de ouders kunnen we kijken of de betreffende school de ondersteuning, al dan niet met extra inzet vanuit het platform, kan bieden die het kind nodig heeft. Als het antwoord daarop negatief is, dan worden ouders begeleid vanuit het platform om wel een passende school voor hun kind te vinden. Dat kan een andere basisschool zijn, maar ook een school voor speciaal onderwijs of voor speciaal basisonderwijs.

Situatie 5: kind bezoekt een specialistische voorschoolse voorziening

De specialistische voorschoolse voorziening neemt, met toestemming van de ouders, contact op met het platform om in overleg te kijken of en zo ja welke vorm van extra ondersteuning er voor het kind nodig is. Indien mogelijk graag zes maanden voordat het kind naar een school gaat. Dat blijkt in de praktijk niet altijd

haalbaar, maar we hopen dat er zo snel mogelijk contact gelegd wordt met het samenwerkingsverband, zodat er voldoende tijd is om samen de juiste school voor het kind te vinden. Iedere specialistische voorschoolse voorziening heeft een eigen trajectbegeleider (contactpersoon) uit het SWV. Deze leidt indien nodig, door naar het betreffende platform. De (platform) trajectbegeleider gaat samen met alle betrokkenen bekijken welke vorm van onderwijs het beste aansluit bij de onderwijsbehoeften van het kind. In dit traject kunnen activiteiten plaats vinden, zoals observatie van het kind in de specifieke voorschoolse voorziening, gesprekken met ouders, gesprekken met professionals vanuit de specifieke voorschoolse voorziening, gesprekken met eventueel andere betrokken professionals en dossieranalyse. De conclusies en consequenties kunnen de volgende vormen aan nemen:

- Plaatsing op een reguliere basisschool, die in staat en bereid is om de extra ondersteuning die het kind nodig heeft te leveren. Daarbij kan de school vanuit het platform ondersteund worden door het leveren van preventieve zorg of door een arrangement af te geven.
- Plaatsing op een reguliere basisschool blijkt geen goede optie. In overleg met direct bij het kind betrokkenen wordt gekeken of een vorm van Speciaal Basisonderwijs of Speciaal Onderwijs een betere optie is. Als alle betrokkenen van mening zijn dat een specialistische vorm van onderwijs op dit moment de beste keuze is, dan moet er een aanvraag voor een toelaatbaarheidsverklaring voor het speciaal onderwijs of het speciaal basisonderwijs ingediend worden. Vanuit het platform wordt dit proces verder ondersteund, naar ouders en naar de aanvragende school.

Om misverstanden te voorkomen

Om in aanmerking te komen voor plaatsing op een school voor speciaal onderwijs of speciaal basisonderwijs is een zogenoemde toelaatbaarheidsverklaring nodig. Of een toelaatbaarheidsverklaring wordt afgegeven wordt bepaald door een commissie, de Commissie Toelaatbaarheid, kortweg CT genoemd. Deze commissie bestaat uit orthopedagogen en psychologen die zicht hebben op ontwikkeling van kinderen en op de ondersteuning die het regulier basisonderwijs, het speciaal basisonderwijs en het speciaal onderwijs kunnen bieden.

Een toelaatbaarheidsverklaring kan niet door een voorschoolse voorziening of door de ouders worden aangevraagd. Alleen een school kan een toelaatbaarheidsverklaring aanvragen. Als een aanvraag nodig is, begeleidt de medewerkster van het platform het proces van aanvragen van een toelaatbaarheidsverklaring. Uiteraard wordt de aanvraag ondersteund door de voorschoolse voorziening en hebben ook de ouders daarbij nadrukkelijk een rol.

Hieronder wordt schematisch weergegeven welke stappen er gezet worden.

- Stap 1 of 2 volgen indien een kind het regulier basisonderwijs gaat bezoeken.
- Stap 3 volgen indien het reguliere basisonderwijs niet toereikend blijkt te zijn.

	Betrokkenen
1. Vanuit reguliere voorschoolse voorziening:	
<p>Het kind heeft geen extra ondersteuning nodig</p> <p>Als de voorschoolse voorziening heeft aangegeven dat het kind <u>geen</u> extra ondersteuning nodig heeft, kunnen ouders hun kind aanmelden op de reguliere basisschool van hun keuze. (Nijmegen via Schoolwijzer)</p> <p>De voorschoolse instelling adviseert ouders hun kind minimaal 10 voor het gewenste startmoment aan te melden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De voorschoolse instelling zorgt voor een “warme” overdracht naar de reguliere basisschool. • Afronding van de plaatsing in de voorschoolse voorziening. • De reguliere basisschool plaatst de leerling. 	<p>Ouders</p> <p>Voorschoolse voorziening</p> <p>Ontvangende reguliere basisschool</p>
2. Vanuit regulier of specialistische voorschoolse voorziening	
<p>Het kind heeft <u>wellicht</u> lichte ondersteuning nodig, een reguliere basisschool kan hier waarschijnlijk aan voldoen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De ouders nemen indien mogelijk minimaal een half jaar voordat het kind 4 jaar wordt, contact op met de reguliere basisschool. (Nijmegen: Schoolwijzer) De school heeft zorgplicht op het moment dat de ouders de school benaderen. Er bestaat altijd een mogelijkheid dat een platformmedewerker hierbij betrokken wordt. Dit kan ook preventief. • De reguliere basisschool onderzoekt samen met de ouders, de platformmedewerker en de (specialistische) voorschoolse voorziening of de ondersteuning geboden kan worden vanuit de basisondersteuning. • Zo nodig vraagt de reguliere basisschool een arrangement aan bij het platform. • Het platform besluit desgewenst tot de inzet van een onderwijsarrangement (in samenwerking met de gemeenten een zorgarrangement). 	<p>Ouders</p> <p>Ontvangende reguliere basisschool</p> <p>Platform-medewerker / Ondersteuningsplatform</p> <p>Voorschoolse voorziening</p>
3. Zowel vanuit regulier- als de specialistische voorschoolse voorziening	
<p>Het kind heeft extra ondersteuning nodig in de vorm van een speciale lesplaats (SBO of SO)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Met toestemming van de ouders kan de specialistische voorschoolse voorziening contact opnemen met de vaste trajectbegeleider (contactpersoon) van het SWV voor advies, indien mogelijk minimaal een half jaar voordat het kind 4 jaar wordt. 	<p>Ouders</p> <p>Voorschoolse voorziening</p> <p>Ouders</p>

<ul style="list-style-type: none"> • De contact-trajectbegeleider beoordeeld of een medewerker van het bijbehorende platform ingeschakeld moet worden, of gaat, als het kind bij het eigen platform hoort, zelf met belanghebbenden, het traject in. • De (platform)trajectbegeleider gaat samen met betrokkenen bekijken welke vorm van onderwijs, SBO of SO het beste aansluit bij de onderwijsbehoeften van het kind. Hieruit volgt een gezamenlijk advies. • Als dit duidelijk is melden ouders hun kind aan bij de school die het beste bij hun kind past • De procedure voor de toelaatbaarheid SBO/SO wordt opgestart • Als de TLV is afgegeven melden ouders hun kind aan bij de school die het beste bij hun kind past. (Punt Speciaal heeft op korte termijn een Centrale Aanmelding) 	<p>Platform-medewerker/ Ondersteunings- platform</p> <p>Aanvragende/ Ontvangende school</p>
--	---

Contactgegevens ondersteuningsplatforms

Land van Cuijk, Ton van Wanroij, 06 5373414, tvanwanroij@gmail.com

GHUM, Henriët Rosman, 06-22854842 henriet.rosman@spog.nl

Tussen de Rivieren, René Smits, 06-22600758 r.smits@stromenland.nl

Nijmegen, Titia Blankstein, 06-57092845, titia.blankstein@op-nijmegen.nl

Stromenland centraal, 024-3790431, info@stromenland.nl